

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzetta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.750

Letna naročnina L. 3.500

Letna inozemstvo L. 4.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIV. - Štev. 1 (1183)

Gorica - četrtek, 6. januarja 1972 - Trst

Posamezna številka L. 80

Koroška škofijska sinoda Slovenska skupnost predsedniku Leoneju

Drugi vatikanski cerkveni zbor je dal jasne smernice in določila za versko prenovu v Cerkvi: Cerkve naj stopi v dialog s svetom in temu svetu naj prinese posvečenje. Kristjani pa, ki so poklicani k polnosti krščanskega življenja in k popolni ljubezni, naj v zemeljski družbi prispevajo k temu, da življenje na zemlji postane bolj človeško.

A kako to doseči? Kako za to poskrbeti v posameznih skupnostih, v krajevnih Cerkvah? Kako prižgati prav v teh Cerkvah večji ogenj krščanske ljubezni?

POMEN SKOFIJSKIH SINOD

Prevladalo je prepričanje, da bi k temu pripomogle škofijske sinode, ki jih predvideva že cerkveni zakonik in ki bi se morale vršiti po škofijah vsakih deset let. (Ne gre tu za škofovsko sinodo, ki je posvetovalen organ sv. očeta in se je v Rimu zaključila v prvi polovici novembra letos).

Izbrani duhovniki in laiki (tudi laiki), primerno pripravljeni, naj bi preučili razmere, pretehtali razne potrebe in predloge ter predložili svoje zaključke sinodi, ki bi vse pripravljeno delo sprejela in odobrila. Sprejeta določila bi po sinodalnem delu in potrebnem odobrenju postala obvezni predpisi in zakoni za posamezno škofijo ali pa tudi za vse škofije v deželi ali državi.

In tako delo se je dejansko že začelo. Tako slišimo govoriti o sinodi v Sloveniji, v Nemčiji, Švici, Avstriji in drugod. Ponekod so zelo pridni, a težave so povsod zelo velike. Kje začeti? Kaj ukreniti? Kateri so prava prava najvažnejši problemi? Komu bo vse to koristilo, ko se časi tako hitro menjavajo in spreminjajo? Kako moremo mi, ki prihodnosti ne poznamo, določati, kaj bodo za nami ukrepani naši nasledniki?

A pogumni ljudje se ne ustrašijo. In tako se je tudi krško-celovška škofija na Koroškem odločila za pripravo na sinodo in za sinodo samo. In 25., 26. in 27. novembra je bilo prvo zasedanje te sinode. Nameravali so končati delo z drugim zasedanjem, ki naj bi se vršilo jeseni leta 1972. A to ne bo mogoče zaradi preoblike problemov in tudi težav. Potrebno bo zato še tretje zasedanje, ki bo že 11., 12. in 13. maja 1972.

SVOJSTVENI PROBLEMI CERKVE NA KOROŠKEM

Vsako sinodalno zasedanje zbudi v svetu precej zanimanja, a nas mora zanimati še posebno koroška sinoda. Ne gre samo za posebne zadeve in težave, na katere naložimo povsod po svetu, kakor je to dobro pokazala zadnja rimska škofovska sinoda, ampak gre za sinodo v škofiji, ki ima svoje izrazito svojstvene probleme. Saj gre za sinodo v škofiji, v kateri živijo Nemci in Slovenci; gre za sinodalna določila, ki naj veljajo za mešana področja; gre za sinodo, ki naj bi končno le uredila v koroški Cerkvi vsa številna trenja in nakazala pravo smer za iskreno sodelovanje v isti božji hiši. Celovška sinoda torej zadeva zelo od blizu naše slovenske rojake in tudi nas.

Osebnost sem imel včasih vtis, da se koroški Slovenci le nekoliko bolj govedati svoje misli in želje in da nimajo pravega poguma za delo, ki ga Cerkve danes potrebuje in pričakuje za posvečenje sveta. Na celovškem radu sem pa povedal, da sem moral to svoje mnenje že po prvem zasedanju koroške sinode spremeniti. Udeležil sem se namreč prvega sinodalnega zasedanja in sem tako zvedel, s kakšnim zanimanjem so se koroški Slovenci pripravili na to sinodo, s kakšno resnostjo in odgovornostjo so sledili delu sinode in kako lepo ter pogumno so se zavzeli za potrebe in pravice Slovencev na Koroškem.

Prepričan sem, da bodo mogli uspehi, ki so jih že do sedaj dosegli, služiti kot stalna spodbuda za nadaljnje delo. Sinoda je gotovo pokazala, kaj Korošci zmorejo in kaj lahko še storijo, da bo Cerkve na Koroškem res dobra, čeprav včasih stroga mati, in da se bo versko življenje pomla-

dilo in utrdilo. Koroški Slovenci so se zavzeli odgovornosti, pred katero jih je postavila sinoda in sklepi, ki so bili sprejeti že na prvem zasedanju. Spoznali so, da se bodo sicer pojavile nove težave, a da se odpirajo tudi nove možnosti za skupno delo, ki ne bo ostalo brez uspehov in dobrih sadov.

SLOVENSKA PRISOTNOST

Slovenski člani sinode (sinodali) so bili z opravljenim delom na prvem zasedanju zelo zadovoljni. Opazili so namreč več razumevanja in tudi celo navdušenja za slovensko stvar. Zaradi tega tudi upajo, da bo prav sinoda pripomogla, da se bodo omilili razni predsodki, ki še vladajo v zamejstvu, da sta škof in škofija protislovenska.

Vse sinodalno delo so v Celovcu postavili pod geslo »Cerkve za svet«, ker gre za obnovo src v duhu Kristusovem, za globitev in poživitev vere, za krščansko upanje, za nesebično ljubezen do Boga in bližnjega. Sinoda naj bi ustvarjala novega človeka, kot je ustvarjen po božji podobi v resnični pravičnosti in svetosti.

Celovška sinoda šteje 193 članov-sinodalov, uradnih, imenovanih oziroma izvoljenih. Člani so duhovniki, redovniki, redovnice in laiki (45 %). Slovenskih sinodalov je 29.

Predsednik sinode je generalni vikar dr. Franc Kirchner, tajnika sta dva: vodji obeh dušnopastirskih uradov v Celovcu, kanonika Jožef Weiss in Filip Millionig. Slovenski del škofije zastopa v prezidiju sinode poleg kanonika F. Millioniga še predsednik Katoliškega delovnega odbora dr. Vinko Zwitter. V centralno komisijo sinode so bili izvoljeni oziroma uradno imenovani še naslednji slovenski sinodali: msgr. dr. Janko Hornböck, ki je hkrati vodja komisije za cerkvene strukture, župnik Avguštin Cebul, predsednik Slovenskega sinodalnega krožka in šolski nadzornik dr. Valentin Inzko.

Do prvega sinodalnega zasedanja je prišlo po dolgi pripravi. Imeli so sestanke, obnove, tečaje in debate v krožkih, po župnijah in dekanijah. Glavno delo so seveda imele sinodalne komisije, ki so pripravile predloge za sinodalno zasedanje.

Slovenski sinodali in sinodalni interesi tvorijo poseben Slovenski sinodalni krožek. Njegova pravila predvidevajo sodelovanje Slovencev pri verski in pravni obnovi škofije, poudarjajo važnost zastopstva interesov slovenskega dela škofije na sinodi ter zaščito slovenskih jezikovnih pravic v posinodalnih cerkvenih strukturah.

Slovenski sinodalni krožek skrbi za izdajo »Sinodalnih informacij«, ki obveščajo sinodale in interese o vsem delu in dogajanju okrog sinode. Glasilo urejuje krožkov tajnik dr. France Vrbinc.

Po prvem sinodalnem zasedanju, o katerem bomo še poročali, so me vprašali, ali sem na prvem zasedanju odkril kaj posebnega, izrazito koroškega. Odgovoril sem s pregovorom: Povsod je lepo, a doma je najlepše, ki sem ga za to priložnost takole spremenil: Povsod je hudo in težko, a doma je še huje in še težje.

In sem nadaljeval: »Ves katoliški svet se danes bori in trpi za boljše in lepše življenje. Tako pri nas, tako pri vas. Vsi iščemo poti, kako bi se danes približali človeku, ki hrepeni po Bogu in po božji ljubezni, čeprav se tega morda ne zaveda. Težave niso nekaj posebnega in izrazitega za Koroško. Naj vas torej ne motijo. Jasno je, da niso bila na sinodi obravnavana vprašanja tipična le za koroške razmere. Vsi bi si radi ustvarili lepšo bodočnost, a ne vemo, kakšna bo ta bodočnost. Vsi bi radi imeli svete in izkušene oznanjevalce božje resnice in ljubezni, a ne vemo, komu in kako bodo ti oznanjevalci govorili in kako bodo izpričevali božjo in človeško ljubezen. Pot je včasih nejasna in zato je razumljivo, da so tudi koraki počasni in negotovi. A zaupajte!«

DR. LOJZE ŠKERL

»V trenutku, ko ste bili izvoljeni za predsednika države, Vam Slovenska skupnost želi mnogo uspehov pri težkem in odgovornem delu v korist vseh državljanov. Obenem pa Vas Slovenska skupnost, ki je samostojna politična organizacija slovenske narodnostne manjšine in je izraz demokratičnega prepričanja in odločnega anti-fašističnega zadržanja svojih somišljenikov, želi opozoriti na še odprta vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, v upanju, da bi se ta rešila za časa Vašega predsednikovanja. Slovenska skupnost se obrača na Vas kot predsednika države in najvišjega čuvarja ustave in kot človeka, ki zna gotovo razumeti naše težave in naše narodnostne, socialne in ekonomske potrebe.«

S temi besedami se je Slovenska skupnost obrnila na novoizvoljenega predsednika države in ga še opozorila na dejstvo, da niso člani 2, 3 in 6 ustave — za katero so toliko žrtvovali tudi Slovenci —, še danes uresničeni. Še danes nismo Slovenci enakopravni z drugimi državljani, kar je v nasprotju z ustavo, človekovimi pravicami in z duhom londonskega memoranduma. Še danes — 30 let po padcu fašizma — nam ni bila povrnjena materialna in moralna škoda, ki nam jo je ta režim prizadel.

ASCA - FOTO

Novi predsednik italijanske republike Giovanni Leone v krogu svoje družine

Se vedno je čutiti, predvsem v okviru birokracije, protislovensko zadržanje. Žal smo Slovenci v zamejstvu še vedno ločeni v tri kategorije (Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji), kar je nerazumljivo in krivično; še vedno se izvaja tih rodomor nad beneškimi Slovenci.

V nadaljevanju pisma je Slovenska skupnost razčlenila predsedniku Leoneju naša glavna pri-

čakovanja in narodnostne zahteve: uporaba slovenskega jezika v javnosti, preimenovanje krajev v izvorno obliko, rešitev šolskih vprašanj, prispevki za kulturni razvoj Slovencev, razlaščenje, avtonomen televizijski spored v slovenščini. Na koncu pisma izraža Slovenska skupnost prepričanje, da bodo omenjena vprašanja naletela pri predsedniku na razumevanje in učinkovito podporo.

Četrta konferenca jugoslovanskih škofov

Od 30. novembra do 3. decembra 1971 je bilo v Zagrebu četrto zasedanje jugoslovanske škofovske konference v letu 1971. Pri tem zasedanju sta najprej delegata pri škofovski sinodi v Rimu nadškof Kuharič in škof Jenko poročala o delu rimske sinode. Jugoslovanski škofje so nato temeljito proučili verski položaj v zvezi z vedno pogostejšimi pojavi nasilja manjših skupin, ki prihajajo do izraza ob premeščanju duhovnikov. V nekaterih primerih skušajo preprečiti odhod duhovnika ali pa ne sprejmejo novega.

Znamenje nereda je tudi zapuščanje duhovniške službe. Škofje obžalujejo odhod vsakega duhovnika, ker nasprotuje bistvu duhovniškega poklica in pomeni pohujšanje za vernike. S takim pritiskom ni mogoče reševati ne duhovniških ne pastoralnih vprašanj. Škofje so izrazili zaskrbljenost zaradi takšnih pojavov izkrivljenosti ter idejne in disciplinarne neenotnosti v jugoslovanski Cerkvi.

Najdlje so se škofje zadržali ob vprašanju katoliškega tiska v Jugoslaviji. Na sejo so škofje poklicali tudi urednike najpomembnejših katoliških publikacij. Na seji niso govorili o slovenskem tisku, ker je šlo predvsem za težave pri nekaterih hrvaških listih. Sklenili so, da je treba pri škofovski konferenci čimprej ustanoviti svet za tisk, ki bo proučeval tekoča vprašanja in jih pomagal reševati.

Škofje so razpravljali tudi o zakonu o obveznem zavarovanju. Odločili so se tudi, da bodo moralno podprli predlog poljskega kardinala Wojtyła, naj bi ob beatifikaciji p. Maksimilijana Kolbeja, ki je z mučeništvom izpričal svojo ljubezen, v Osviezcumu (Auschwitzu) sezidali spominsko cerkev. Ta cerkev bi bila tudi spomin na smrt in trpljenje mnogih jetnikov. Razglasili so božjepotno cerkev v Mariji Bistrici za hrvatsko narodno marijansko svetišče. Dalje so izdali navodilo, da smejo k birmi učenci višjih razredov osemletke, ki so vsaj štiri leta obiskovali verouk.

Pri škofovskem zasedanju v Zagrebu je nadškof dr. Pogačnik kot delegat jugoslovanske škofovske konference poročal o zasedanju Sveta evropskih škofovskih konferenc, ki je bilo med sinodo v Rimu. Za

središče tega Sveta evropskih škofovskih konferenc so izbrali mesto Chur v Švici in za tajnika tega sveta našega rojaka dr. Lojzeta Suštarja, ki je škofov vikar v Chu-

ru. Svet evropskih škofovskih konferenc bo povezoval posamezne škofovske konference z izmenjavo obvestil, listin in z raznimi drugimi stiki.

Delati hočemo doma

To je bilo geslo shoda emigrantov, ki se je vršil 28. decembra 1971 v Vidmu in katerega so se udeležili tudi slovenski beneški izseljenci. Ti so v povorki nosili napise in zahtevali slovenske šole; prav tako je njih predsednik Marko Petrič v govoru, ki ga je imel v dvorani Zanon v Vidmu, zahteval narodnostne in socialne pravice beneškim Slovincem, ki morajo danes po svetu, če hočejo živeti. Tako pa se slovenske vasi praznijo, kar je velika škoda za vso skupnost dežele Furlanije-Juljske Benečije.

Izseljenci so na shodu prebrali tudi peticijo, ki so jo v sredo 29. decembra 1971 predložili predsedniku deželnega sveta in v kateri zahtevajo delo doma in uresničitev vseh zahtev in rešitev problemov, ki tarejo izseljence; v peticiji so izrecno omenjeni tudi problemi beneških Slovencev.

Shod, katerega so se udeležili med drugimi tudi podpredsednik deželnega odbora Moro, državni poslanec Škerk in deželni svetovalec LSS dr. Drago Stoka, se je končal s povorko po videmskih ulicah.

Nočni mazači spet na delu

Običajni fašistični pobalini (podpisujejo se s siglo A.N.) so za konec leta 1971 izbrali za tarčo svojega podlega podviga spomenik padlim v Nabrežini. Spomenik so oskrunili z žaljivimi besedami, ki veljajo seveda njim samim — nočnim mazačem. Oskrunba spomenika je naletela na veliko ogorčenje nabrežinskih in vseh tržaških ter zamejskih Slovencev. Raznim protestom sta se pridružila še formalni vprašanja na parlament (poslanec Škerk) ter na deželni svet (svetovalec LSS Stoka). V slednjem svetovalec Stoka zahteva od deželnega odbora, naj posreduje pri poli-

cijskih oblasteh, da napravijo konec nesramnim podvigom fašističnih pobalinov.

Policija bi morala z večjo zavzetostjo slediti takim mazačem in sodne oblasti naj bi jih zgledno kaznovala, saj ne sramotijo samo mrtvih in padlih za slovenstvo proti fašizmu, ampak uničujejo tudi lepoto spomenikov kot takih. Isto se dogaja s poslopji raznih cerkev in šol. Cerkev starega sv. Antona v Trstu, ki so jo komaj prepletkali, je vsa tako pomazana z ogabnimi parolami, da je človeka kar sram, ko gre mimo. Isto velja za razne šolske stavbe, na katerih si razna »nadebudna« mladina daje duška z bedastimi frazami, namesto da bi skrbela za čistočo in snago šolskega poslopja kot delajo študentje in mladina drugod po Evropi. Čas je, da se res napravi konec takim bedastim podvigom. Policija to lahko napravi, le nekaj noči naj žrtvuje.

Delovanje deželnega sveta v letu 1971

Deželni svet Furlanije-Juljske Benečije je v minulem letu odobril 78 zakonskih ukrepov, od katerih je 65 že stopilo v veljavo, ostali pa bodo v najkrajšem času objavljeni v Uradnem listu.

Sprejeti zakoni se nanašajo praktično na vsa področja udejstvovanja dežele. Med drugim velja omeniti zlasti zakon v prid delavcem v gmotnih težavah in materam na kmetih, raztegnitev lekarniške službe na nekatere kategorije socialnih zavarovancev, popis vseh umetniških izdelkov in stavb v deželi, prispevki za zadrage in kmetijsko mehanizacijo, obrtništvo, turizem, šport ter zakon o celodnevem pouku in osnovnih šolah. Poskus takšnega pouka se poskusno že izvaja v več krajih, med temi v Steverjanu na Goriškem.

Narodni svet koroških Slovencev bo imel svoj občni zbor

Meseca oktobra 1971 je potekla sedanje-mu odboru Narodnega sveta koroških Slovencev triletna mandatna doba za opravljanje njegovih narodno-političnih nalog po pravih Narodnega sveta, organizacije katoliško usmerjenih koroških Slovencev.

V preteklih letih se je časopisje tako v zamejstvu kot v Sloveniji veliko bavilo s problemi NSKS. Zdi se nam prav, da pred občnim zborom, ki bo po sklepu NSKS v nedeljo 30. januarja 1972 v Celovcu, osvetlilmo trenutni narodno-politični položaj, v katerem se nahaja NSKS.

V Jugoslaviji so se družbeno-politične razmere po drugi svetovni vojni popolnoma spremenile. Ves državni stroj je od leta 1945 naprej v rokah komunistične stranke. To so jasno pokazali tudi nedavni dogodki v Zagrebu, ko so morali na pritisk stranke odložiti vidni politični predstavniki vlade in komunistične partije Hrvatske svoje funkcije, ker so šli v oči osrednjega strankinega vodstva v Beogradu pri zagovarjanju nacionalnih interesov hrvatskega naroda predaleč. Včeraj je bil na zatožni klopi partije predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič, danes pa najvidnejša predstavnik komunistične stranke Hrvatske dr. Savka Dapčević-Kučar. Vsi ti dogodki kažejo, da določa v Jugoslaviji o tem, kaj je treba razumeti pod pojmi »demokracija« in »nacionalna suverenost« edino le stranka, in sicer komunistična stranka Jugoslavije.

Gotovo je prišlo v preteklih letih v Jugoslaviji do precejšnje liberalizacije. Meje pa so ji bile postavljene povsod tam, kjer je šlo za večjo svobodo duha.

Iz teh ozadij gledano je razumljivo, zakaj ima režim v Jugoslaviji velik interes na tem, da vpliva idejno in politično tudi na slovensko zamejstvo.

Koroški Slovenci se zavedamo, da je Jugoslavija s podpisano avstrijsko državno pogodbo. Njena dolžnost je, da se zavzema kot partner državne pogodbe za izvedbo člena 7 te pogodbe, ki predvideva posebno zaščito slovenske in hrvatske manjšine v Avstriji. Te politične okoliščine so narekovale leta 1965 uradni obisk obeh političnih organizacij koroških Slovencev pri slovenski vladi v Ljubljani. Ob tem obisku je bilo poudarjeno, da nudi člen 7 avstrijske državne pogodbe dosti možnosti za svaričen odnos med izvršnim svetom Slovenije in NSKS, kar velja v isti meri — kljub idejno-politični usmeritvi — tudi glede možnosti sodelovanja med obeh političnih organizacijama koroških Slovencev.

Tako skupno osnovo so si ustvarili koroški Slovenci že leta 1955 z ustanovitvijo koordinacijskega odbora, v katerem so zastopani predstavniki NSKS in levičarsko usmerjene Zveze slovenskih organizacij (ZSO). Sklepi imajo veljavnost le, kadar pride v odboru do soglasnih odločitev.

Tako avstrijska kot slovenska javnost sta računali tudi v naslednjih letih z dve-ma idejno-političnima skupinama med koroškimi Slovenci, ki sta zasledovali sicer skupno pot pri reševanju vseh vprašanj člena 7 državne pogodbe, a sta se zavedali vsaka zase svojih posebnih kulturnih in idejno-političnih nalog v okviru slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Jasna stališča pri vseh političnih odločitvah ter popolna samostojnost v idejno-političnih pogledih »Našega tednika« so močno utrdili NSKS njegov položaj v slovenskih vrstah ter njegov politični vpliv in ugled tudi preko avstrijskih meja.

Danes na Koroškem ne uživa podpore Ljubljane le slovenska levica. Njen idejno-politični vpliv sega pri tem močno tudi v katoliške vrste slovenske manjšine na Koroškem. V kakšnem poročaju se nahaja NSKS, je razvidno iz tega, da je prepustil pri državnozbornih volitvah meseca oktobra 1971 odločitev slovenskim volivcem, medtem ko se je levičarsko usmerjena ZSO zavzela za podporo socialistične stranke, skupina okoli »Kladiva« pa za Komunistično stranko Avstrije.

Občni zbor Narodnega sveta ne bo mogel obiti teh in sličnih vprašanj, to je jasno. Preveč segajo v duhovno območje, ki je doslej bistveno krepilo slovenski življenjski na Koroškem.

Dr. Valentin Inzko

Opomba ured. Z objavo članka dr. V. Inzka nismo imeli namena posegati v notranje zadeve Narodnega sveta in katoliško usmerjenih Slovencev. Zavedamo se, v kako zamotanem položaju delujejo in da morejo pri tem priti mnenja tudi navzkriž. Take stvari naj sami med seboj urejujejo. Članek smo objavili predvsem zaradi te-

ga, ker smo želeli sebe in nje opozoriti na stalno nevarnost, ki preti obojim, da skrajna levica podminira in potem razkroj naše demokratične ustanove.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Tragična smrt izseljenskega duhovnika

V ponedeljek 3. januarja se je pri prometni nesreči v Frankfurtu (Zah. Nemčija) smrtno ponesrečil dr. Franček Prijatelj, slovenski izseljenski duhovnik. Rodil se je 4. oktobra 1929 v Mariboru v ugledni družini ravnatelja učiteljskega dr. Ivana Prijatelja. Po letu 1945 se je s svojimi starši preselil v Argentino, kjer je bil leta 1957 posvečen v duhovnika. Kasneje je v Rimu postal doktor bogoslovja in ostal kot izseljenski duhovnik v Evropi. Prav v trenutku, ko naj bi ga obiskala njegova rodna sestra zdravnica dr. Marija, ki je nedavno dve leti preživela v Vietnamu, ga je na višku njegove dejavnosti doletela tragična smrt. Užaloščeni materi, bratu in sestram izrekamo iskreno sožalje, Boga pa prosimo, da bi na njegovo mesto obdila novega slovenskega duhovnika.

Umrli je Vekoslav Španger

Prejšnji teden je v bolnišnici v Ljubljani umrl Vekoslav Španger s Proseka, znani narodno politični delavec in mučenik, tesni sodelavec in prijatelj bazoviških junakov Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, ki ga je Posebno fašistično sodišče leta 1930 obsodilo na trideset let ječe. Državni tožilec je zanj zahteval smrtno kazen. Tako je do razpada Italije prebil večino let v zaporih, taboriščih in konfinacijah, kar je še bolj zrahljalo njegovo zdravje. Le z velikim upanjem v življenje se je upiral smrti, dokler je to zmogel njegov hudo preizkušani organizem.

Po končani vojni se je udeleževal na prosvetnem in političnem polju v Trstu v okviru Neodvisne socialistične zveze, zadnja leta pa v novo ustanovljeni Slovenski levici. Leta 1965 je izdal knjigo »Bazoviški spomenik«, v Jugoslaviji je bil odlikovan s kolajno »Zasluge za narod II. reda«. Urad predsedstva v Rimu pa mu je leta 1966 podelil priznanje protifašističnega borca.

Pokojnega so pokopali v četrtek 30. decembra na Proseku ob veliki množici ljudi: domačinov, znancev, prijateljev ter predstavnikov prosvetnih in političnih organizacij s Tržaškega od Slovenske levice in Slovenske skupnosti pa do KPI, PSI in SKGZ, preživeli obsojence prvega in drugega tržaškega procesa.

Govorili so Ubald Vrabec v imenu Slovenske levice, dr. Kukanja za SKGZ, Josip Ferfoglia v imenu domačinov ter preživela obsojenca Ivan Škrjanc ter Niko Kosmač. Vsi govorniki so poudarili njegov pogum in idealizem ter doprinos za našo narodno skupnost, ki je pričela z odločnim nastopom proti fašizmu že pred 40 in več leti.

Iz Beneške Slovenije

Nastop tržaških pevcev v Beneški Sloveniji

»Srečni smo, da smemo pozdraviti v naši cerkvi cerkvene pevce s Tržaškega. Oni so dvakrat naši bratje: ker so pripadniki slovenskega naroda kot mi in ker so kristjani kot mi,« tako je pozdravil v tarbijski župni cerkvi tržaške cerkvene pevce župnik Emil Cenčič. Polna cerkev domačinov, ki so z veliko zbranostjo sledili božičnim melodijam, je člane Zveze cerkvenih zborov iz Trsta nagradila s ploskanjem po vsaki pesmi. Pevcev je bilo okrog 80 in so z veliko občutenostjo zapeli večno lepe božične pesmi. Benečija je bila odeta v snežno odejo, kar je koncertu božičnih pesmi dajalo poseben čar. Tržaški pevci so bili veseli, da so smeli nuditi rojakom iz Benečije božične melodije, rojaki iz Benečije pa so bili srečni, da so lahko preživeli en popoldan s svojimi rojaki s Tržaškega.

Koncert je dirigiral Janko Ban, pevce je na harmoniju spremljal dr. Zorko Harej, posamezne pesmi pa je prebral Marij Maver.

Ledene rože

III.

Odkar se je pojavila na Primorskem Osvobodilna fronta, smo navajeni poslušati in brati obtožbe, klevete, obrekovanja na račun drugače mislečih brez vsakega sramu in vsakršnega dokaza. To nekdanjo priasko slovenskih komunistov nadaljuje Bogo Samsa, eden urednikov Primorskega dnevnika. Ta tržaški časnikar se je v zadnji, to je 3. številki nove tržaške revije »Dan« spravil nad svoje ideološke nasprotnike in jim naprtil nekaj težkih obtožb. V članku »Draga 71« modruje takole:

»Leta in leta se je matični narod in predvsem najširša politična organizacija, kot je Socialistična zveza delovnega ljudstva, trudila za uradne, poluradne, zasebne in ne vem še kakšne stike z vsemi Slovenci v Italiji, brez razlike, ob izpolnjevanju enega samega pogoja: priznanje obstoječe stvarnosti v Jugoslaviji.«

Ne vem, s kakšnimi informacijami razpolaga Bogo Samsa. Meni, ki sem bil zmeraj precej na tekočem z dogajanjem v slovenskem katoliškem taboru na Goriškem vsa leta po vojni, je znano samo to, da so prva leta po vojni res nekateri agenti iskali stike z nami, a za ceno, ki smo jo odločno zavrnili. Nato je bilo dolga leta tiho in brez kakršnih koli stikov z Ljubljano ali z ljudmi iz Slovenije.

Le d kulturnega prezira in obstrukcije s strani Slovenije je pogumno prebil Slovenski oktet. Ta je bil prva kulturna skupina iz Slovenije, ki je nastopil v Katoliškem domu v Gorici dne 27. septembra 1964. Toda povabila ga je in vse stroške je nosila Zveza slovenske katoliške prosvete. Bogo Samsa verjetno ve in, če ne ve, naj se informira pri svojih prijateljih v Gorici, kako silne težave je moral Slovenski oktet premagati in kako diplomatsko je moral postopati v Gorici, ker so mu hoteli preprečiti gostovanje v Katoliškem domu.

Od tedaj naprej je gostovalo v okviru Zveze slovenske katoliške prosvete na Goriškem večje število kulturnih skupin iz Slovenije, toda zmeraj in vse so gostovale na povabilo omenjene Zveze, ki je vedno tudi nosila sama vse stroške. Zato Zveza slovenske katoliške prosvete, ki je krovna kulturna organizacija med Slovenci na Goriškem, nič ne ve, da bi se Socialistična zveza delovnega ljudstva trudila za uradne, poluradne, zasebne in ne vem še kakšne stike z vsemi Slovenci v Italiji brez razlike.

Toliko glede prve trditve tržaškega časnikarja. Nato se Bogo Samsa spusti v obtožbe zoper Katoliški glas. Pravi:

»Bilo je mnogo, premnogo žolčnih, strupenih in globlinskih napadov, ki, za katoliško usmerjene Slovence v njih edinem glasilu goriškem Katoliškem glasu, niso pojenjali, niti se ton pisanja ni omilil, temveč je še vedno prav tako »križarsko« antikomunističen, antisocialističen in antijugoslovanski, kot je bil takoj po drugi svetovni vojni.«

To so hude klevete, ki jih je Bogo Samsa napisal za tiste bralce Dneva, ki Katoliškega glasa ne berejo, in zlasti za Slovence v Jugoslaviji, ki Katoliškega glasa ne smejo brati, ker mu je mednje pot zabranjena. Zaradi tega so glede presoje o pisanju in zadržanju Katoliškega glasa navezani samo na poročila Primorskega dnevnika, revije Dan in sličnih glasil. Ker Bogo Samsa ve, da se pred rojaki v Sloveniji Katoliški glas ne more braniti, ga nemoteno kleveta, kot je OF delala med vojno z vsemi svojimi idejnimi nasprotniki. Vendar tako početje priča, da v piscu ni veliko poguma. Kajti če bi imel kaj več poguma in ljubezni do resnice, bi Bogo Samsa navedel citate iz Katoliškega glasa, kot jih jaz tukaj navajam iz njegovega članka, in bi iz citatov pokazal, da je res, kar trdi. Tega poguma urednik Primorskega dnevnika nima in nima ga zato, ker takih član- kov v Katoliškem glasu ne najde.

Katoliški glas res ni pristal komunizmu in ga nikoli ni zagovarjal in menim, da ga nikoli ne bo. Vendar bi danes lahko vprašali g. Samsa: Kateri komunizem menite? Stalinov? Maočetungov? Komunizem Leonida Brežnjeva, onega Fidel Castra ali jugoslovanski samoupravni sistem? Zoper kateri komunizem je Katoliški glas pisal? Končno smo v Italiji, kjer vlada idejni in politični pluralizem. Saj je antikomunističnih vsaj 20 milijonov italijanskih volivcev, ki ne volijo KPI.

Najtežji je očitek, da je pisanje našega lista antijugoslovanski. Zato prosim tovariša B. Samsa, da navede članek v Katoliškem glasu, kjer je ta tednik pisal proti Jugoslaviji kot državi. Potem se bova menila naprej. Če tega ne napravi, bom moral ostati pri svojem sedanjem mnenju, da je neresen časnikar, ki mu je natolcevanje zelo priljubljen posel. »Pa brez zamerel« je rekel Krpan cesarju Janezu.

(r+r)

BESEDE ŽIVLJENJA

PRAZNIK JEZUSOVEGA KRSTA

V današnjih berilih zapazimo božje veselje in njegovo vsečnost. To nas mora napolniti z ljubeznijo do Boga in z optimizmom v službi pravice.

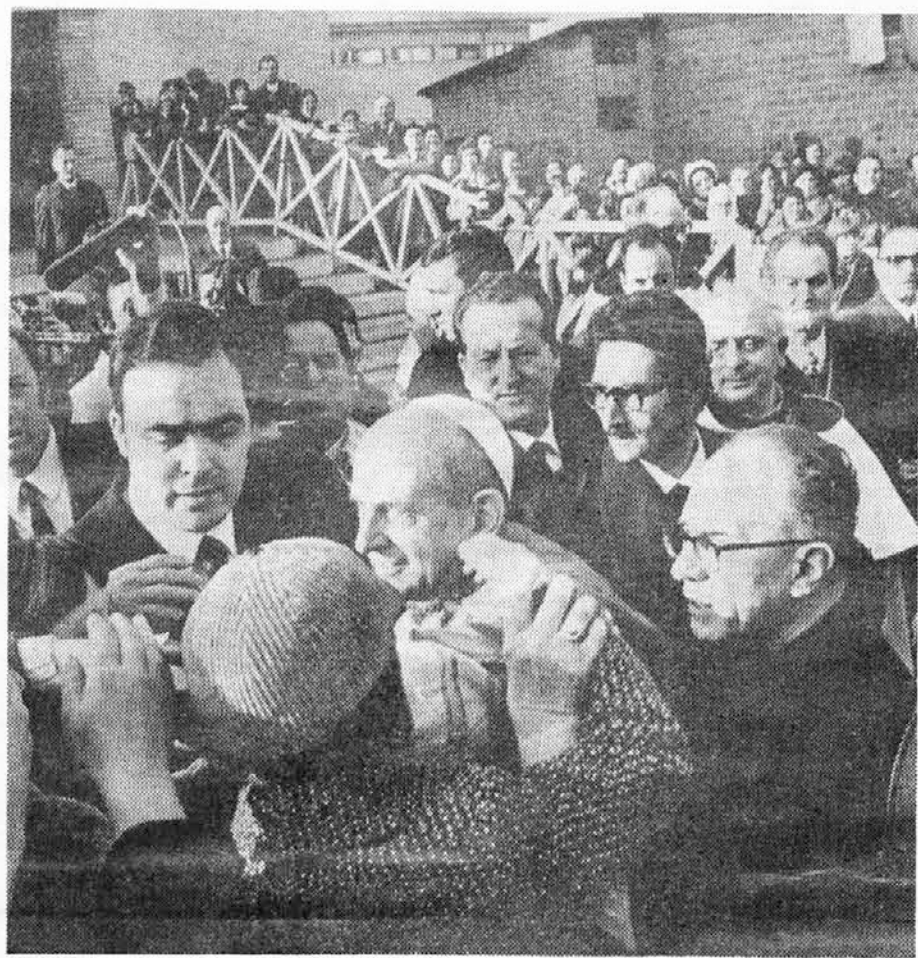
1. »To je moj ljubljeni sin...« (Mt 3, 17) — Bog Oče ljubi svojega Sina Jezusa Kristusa. V njem pa ljubi tudi vse nas. Ljubi nas, ker smo bili v Kristusu vsi ustvarjeni in odrešeni.

2. »nad katerim imam veselje« — Delajmo tudi mi Bogu veselje s tem, da se trudimo postajati vsak dan bolj podobni njegovemu Sinu!

3. »Bog ne gleda na osebo, ampak mu je v vsakem narodu všeč, kdor se ga boji in dela pravico« (Apd 10, 34, 35) — Bog ni licemerec, ni šovinist. Pri deljenju pravic ne dela razločka glede na narodnost. Všeč so mu vsi narodi, a ne z ozirom na velikost in številčnost!

4. »kdor se ga boji in dela pravico« — Toliko bomo Slovenci Bogu všeč, kolikor se bomo ogibali greha in delali dobro! Slabo uslugo delamo svojemu narodu, če zaradi materialističnih in brezvernih idej pozablamo na božje zapovedi in njegove pravice nad narodno skupnostjo. Molimo in zadoščujmo Bogu za svoje grehe!

K. I.

Na božično jutro je sv. oče Pavel VI. obiskal ljudi, ki živijo v rimskem predmestju Torre Spaccata in tam opravil drugo božično sv. mašo

Gradiščanska - Štajerska - Koroška

(Opazke ob robu cest)

Pred odhodom iz ZDA v kraje, po katerih se sedaj vozimo, mi je Stefan Mrakužič, župnik največje hrvatske jare v Clevelandu dejal: »Ce boste hodili kje okoli Pliberku, kjer je na pokopališču nekaj hrvaških grobov. Tam opravita katoliški in muslimanski duhovnik molitve za padle, katoliški duhovnik daruje v pokopališki cerkvi še mašo zanje, z mnogimi venci okrasijo grobove, potem pa se zberejo Hrvati na prostem vzhodno od Libuče na travniku, ki so ga odkupili. Tam postavijo velik venec tako, da gleda proti Jugoslaviji.

Pliberk pa je tudi kraj, kjer so Angleži v dneh od 29. do 31. maja 1945 izročili del slovenskih domobrancev, ki so jih pripeljali iz taborišča Vetrinj pri Celovcu, Titovim partizanom.

Doroteja je vprašala, če tudi Slovenci kaj zahajajo v Vetrinj in v Pliberk, da bi tam počastili z venci in molitvijo spomin 12.000 vrnenih slovenskih mož in fantov. In potem je dodala: »Saj smo v Ameriki tudi imeli dolgotrajno državljansko vojno, pa smo se nato spravili in sedaj obojnimi postavljamo spomenike. Mislim, da bo moralo enkrat tudi v Jugoslaviji priti do tega: venci in nagrobni spomeniki priti- čajo enim in drugim.«

»Doroteja, vsedi se in napiši lepo pismo Titu. Pravijo, da je zelo očetovski,« smo ji dejali. »Sedaj, ko tudi nanj že lega senca groba, bo morda to bolj downel kot tedaj, ko je bil revolucionar.«

Hitlerjansko divjanje in fašistično nasilje sta gotovo dala mogočnega vetra v jadra Osvobodilne fronte. Nekateri niso spoznali, drugi pa ne hoteli priznati, da je Osvobodilna fronta povezala boj proti okupatorju z uvedbo komunizma med našim ljudstvom. Skofa dr. Rožmana, velikega sina koroške zemlje, je ta čudna slepota našega ljudstva zelo bolela. Razumel jo je, toda istočasno trpel, saj je jasno sprevi- del, kakšno moralno razdejavanje bo zmagi Osvobodilne fronte sledilo. Danes tudi v Sloveniji vedno bolj spoznavajo, da so voditelji Osvobodilne fronte ljudstvo prev- rali. In to spoznanje je najbolj grenko.

J. Dj.

Slovensko prosvetno življenje na Tržaškem

Ob pregledih prosvetnega življenja na Goriškem in Tržaškem in še v drugih zamejskih krajih smo povsem ravnodušni, ko jih beremo; mislimo, da je tako prav in naravno, morda mislimo še, da bi bilo mogoče kje kaj več narediti. Ta poročila nas puščajo pogosto zelo neprizadete. Ali vsaj večino izmed bralcev.

Zdi se pa, da je to tako važna veja našega skupnega narodnega življenja, da moramo obstati ob njej vsi Slovenci. Ko gledamo kulturno in prosvetno življenje v naši deželi v preteklem letu, lahko ugotovimo, da je bilo sorazmerno zelo bogato in razgibano. Če se spomnimo dni, ko je bila sezona na višku, opazimo, da je bilo nekatere večere in iste dneve več prireditelj in to tudi v majhnem kraju. Življenje je bilo razgibano v tem smislu, da so bila živahna prosvetna društva in klubi v vsej svoji ideološki barvitosti in pisanosti. Morda bi bila potrebna tu in tam koordinacija.

Naše bralce gotovo zanima celotno prosvetno življenje. Ker pa imamo več kolektarjev in različne časopise in revije, in poroča vsak o tistem kulturnem življenju, ki je njemu najbližje, nam seveda ne preostaja drugega kot da poročamo o prosvetnem življenju, ki je nam najbližje. Vendar želimo kratko omeniti tudi ostalo prosvetno delovanje, ker ne bi želeli biti tako ekskluzivni, da bi ne videli svojega sosedu in njegovega dela.

V glavnem se razvija kulturno in ljudskoprosvetno delovanje na Tržaškem v organizacijah, ki so v okviru dveh krovnih central: Slovenske prosvete in Slovenske prosvetne zveze. Gotovo so tudi društva, ki ne želijo kake tesnejše povezave s tema osrednjima centralama, a to so le posamezniki in posamezna društva, ki iz kakršnega koli vzroka ne želijo imeti širše povezave, ker so preveč vaško zaprti; a v bistvu gre za dve različni usmerjeni prosvetni področji: v Slovensko prosveto so vključena ali sodelujejo z njo društva, ki razvijajo svojo delavnost na temeljih krščanskega svetovnega nazora, v Slovenski prosvetni zvezi pa delujejo društva, ki razvijajo svoje delo po načelih marksistične ideologije; rade se imenujejo tudi laične organizacije.

Kljub različnim nazorom pa je tudi v preteklem letu vladalo med društvi tako eno, kakor druge smeri mirno sožitje, včasih medsebojna pomoč in v nekaterih narodno važnih in kulturno pomembnih vprašanjih celo sodelovanje. Za prvi primer bi navedli skupno spomenico ministrskega predsedniku Colombu, za drugega pa skupno Prešernovo proslavo. V tej zvezi lahko omenimo še skupno sodelovanje pri organiziranju predstav Slovenskega gledališča, ki je bilo do nedavna vključeno v Slovensko prosvetno zvezo, ki pa v novejšem času postaja javna ustanova zamejskih Slovencev različnih svetovnih nazorov in bo moralo postati vedno bolj neodvisno od prejšnje matice, če bo hotelo obdržati podporo vseh Slovencev.

Slovenska prosvetna zveza ima predvsem obrnjeno pozornost na pevske zборе, ki jih ima precej. Razen tega delujejo nekatere dramske skupine v društvi kot so Tabor, Prosek-Kontovel in Ivan Cankar. Razen tega imajo občasno tudi ta društva predavanja; med najdelavnejšimi takimi društvi je Slovenski klub v Trstu.

Delovanje Slovenske prosvete pa je naslonjeno na slovenske župnije, oziroma na slovenski del župnij tako v mestu kakor na deželi. Domala vse naše slovenske žup-

nijske skupnosti razvijajo tudi prosvetno delavnost. Danes imamo že skoraj v vsaki župniji tudi prosvetni župnijski dom.

V preteklem letu sta bila odprta in blagoslovljena dva domova: v Boljuncu in v Borštu. Oba domova sta moderna, funkcionalna in prijetna, tako da župljani radi zabavajo vanju, zlasti mladina, kateri sta v prvi vrsti namenjena.

Z veseljem lahko opazimo, da je prosvetno življenje v tem letu zaživel tudi v nekaterih krajih, kjer ga do zdaj ni bilo. Trenutno pogrešamo župnijski dom še na Repentabru, v Trebčah v Zgoniku in v nekaterih manjših krajih, na Proseku pa čakamo, da bo zaživel in se ogrel. Podobno še kje drugje. Vendar moramo povedati, da tudi ti kraji niso povsem brez prosvetnega delovanja; če drugega ne, imajo večjo sobo, kjer si pomagajo za prvo silo.

(Drugič naprej)

Pripombe k »Dragi 71«

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Da je Bogo Samsa posvetil študijskim dnem v Dragi pozornost s člankom »Draga 71«, ki zajema kar dve tretjini 3. številke mesečnika »Dan«, je prijetno razveseljivo dejstvo. Manj prijetna pa je njegova ozko, enostransko začetna vsebina, ki v njej zavzame marsikatero neskladje.

Naj omenim, da sem v Dragi tudi sam posegel v razpravo in predavatelju prof. J. Velikonji zastavil nekaj konkretnih vprašanj. Na izjavo prof. Velikonje, da »obstajajo Slovenci v matični domovini, za katere ni nobene nevarnosti za njih slovenstvo«, bi rad navedel le nekaj suhih in uradnih števil, ki obstoječe socialistične stvarnosti v Sloveniji. V zadnjih štirih letih je zapustilo Slovenijo preko 100.000 Slovencev, med njimi izobraženci, kvalificirani in ročni delavci ter odšlo na »pro-padajoči in razkrajajoči se Zahod«; večji del se jih je zaposlilo po evropskih deželah, nekaj jih je odšlo tudi onstran morja. Na njihovo mesto pa je priromalo preko 150.000 južnih bratov. Tako emigracija kot imigracija se pridno nadaljuje...

Naj preidem še k svojim vprašanjem in izjavam, s katerimi sem posegel v razpravo in ki jih je Bogo Samsa čudno groteskno prikrojil svojemu »zlozvočju«.

Očitek, da sem patetik in demagog, rad sprejemem, kadar gre za slovenstvo, umirajoče v tujini, odrezano od narodnega telesa. Ker domovina doslej ni imela veliko uspeha, da bi poskrbela za vrnitev Slovencev iz tujine, sem se pač oprijel ideje in možnosti, da bi zamejski Slovenci na razne načine posredovali in omogočili rojakom povratek iz daljine tujine na prag domovine.

Dobesedno sem govoril »o tistih, ki se iz kakršnih koli razlogov ne želijo vrniti v domovino«. Razlogi pa so lahko idejno-politični ali gospodarski. Sem mar jaz kriv, če dve tretjini slovenskih delavcev po zahodni Evropi ne želijo povratka v domovino, če v njenem politično-gospodarskem sistemu ne vidijo zagotovljene možnosti za naložbo svojih prihrankov, da raje le-te znova investirajo v tujih deželah? In prav te rojake, raztresene po Evropi, bi morda zanimala preselitev na Korosko in na Primorsko.

Bogo Samsa že kar zlobno pači smisel mojih besed, ko navaja mojo »vizijo«, — da bom pripeljal bogate Amerikance... Zamejskemu Slovincu bo vsak rojak dobro-

jajo dž (npr. Magyar - Madžar), ty kot tj, ny kot nj, lj pa kot j (npr. Karoly je Karoj). Črk q, x in w ne poznajo razen v tujih besedah.

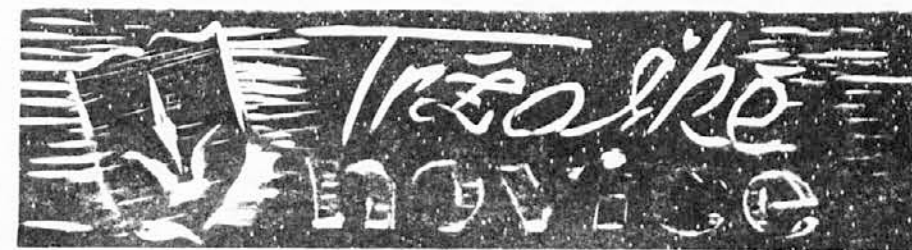
Upam, da bo ta mali vpogled v madžarski pravopis v korist vsem, ki se v dnevnem časopisju pogosto srečujemo tudi z madžarskimi imeni.

PIONIRSKA ŽELEZNICA

Če se Pešta zgublja v ravnini brez konca, je pa Buda naslonjena na slikovito gričevje, ki ga meščani radi obiskujejo ter si iščejo v njem oddiha, sprehodov in zabave. Najbolj priljubljen, čeprav ne najvišji vrh v tem gričevju je Széchenyi-hegy, tj. hrib Széchenyi. Visok je 427 m in ga krasijo mogočeni televizijski oddajni stolpi.

Svoje ime nosi hrib po grofu Istvanu (Stefanu) Széchenyiju (1791-1860), ki si je pridobil velike zasluge pri oblikovanju treh mest Buda, Zgornji Buda in Pešta v eno samo mesto Budimpešta.

Kakor druge socialistične države, pozna tudi Madžarska mladinsko organizacijo rdečih pionirjev. V prvih letih socialistič-

ZVEZA CERKENIH PEVSKIH ZBOROV V TRSTU

bo priredila v nedeljo 9. januarja ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona v Trstu

BOŽIČNI KONCERT

Ponovila ga bo v nedeljo 16. januarja ob 16. uri v šempetrski cerkvi v Ljubljani

Nagraditev avtorjev mladinskih radijskih iger

V torek 18. decembra 1971 je bila v prostorih tržaškega sedeža italijanske radiotelevizije nagraditev prisateljev slovenskih mladinskih radijskih iger.

došel, tako upokojenec s 150 dolarjev pokojnine kot delavec s prihrankom in morebitni podjetnik ali industrialec. Vsak prišlec bo zrnce pri številčni, kulturni in gospodarski krepitvi slovenstva.

Kaj menijo o tem mojem »nestvarnem in neuresničljivem predlogu« rojaki v tujini? Naj tu povzamem nekaj vrstic iz pisma, ki sem ga prejel iz Argentine: »... Ker sam vem, da si premnogi že zdavnaj želijo nazaj... bi ta Vaša ideja, ki je velika zamisel, lahko postala zgodovinske važnosti. Če bi tudi tisti s Tržaškega in Koroskega, ki imajo sorodnike po svetu, kampanjo podprli, bi gotovo prišlo do prvega premika. To bi bil vzgled, ki vleče...«

Zanimivo je, da so celo med gospodarskimi krogi v domovini to »vizijo« pozitivno ocenili, o čemer se Samsa lahko sam prepriča, če prebere izvajanja časnikarja Vetrovca v prvi številki gospodarske revije »Slovenija«.

Znano mi je, da se tudi deželna vlada trudi in je celo ustanovila posebno komisijo, da bi mogočila povratek tržaških emigrantov in njihovo ponovno vključitev. Mislim, da ne bi bilo napak, ko bi tudi slovenska zamejska skupnost storila nekaj podobnega.

Vinko Levstik, Rim

Odnevi na razvrednotenje dinarja

Letošnji božični in novoletni prazniki so v tržaškem mestu potekali brez običajnega zunanega bleka in hrupa. Lansko leto je združenje trgovcev poskrbelo za posebno praznično razsvetljavo glavnih ulic, letos pa so se ji menda odrekli zaradi prevelikih stroškov, ki so s tem v zvezi. Zraven pa je prišlo še do nepričakovanega razvrednotenja dinarja in temu slededečega občutnega upada kupcev z onstran meje.

Sedanji tečaj dinarja znaša 17 novih dinarjev za en dolar oz. 34,21 lir za novi dinar (prej 41,67 lir za novi dinar). Zaradi tega je blago v Italiji postalo dražje za jugoslovanske kupce, kar je naravno povzročilo zastoj v trgovini na drobno. Trgovci skušajo na vse načine spet pritegniti običajne kupce ter jim ponujajo menjavo dinarjev po višjem tečaju od uradnega. Pravijo, da bodo prihodnji tedni in meseci odločilni. Kajti če se bodo odjemalci z dinarsko valuto odtegnili, bo zavladalo še večje mrtvilo kot je trenutno. Zaradi tega so trgovski krogi zelo zaskrbljeni.

nega zanosa so prišli partijski voditelji na misel, naj bi v čast pionirski ideji zgradili posebno železnico, katero naj bi upravljali pionirji sami.

Rečeno - storjeno. Kakor svoj čas v Jugoslaviji so tudi na Madžarskem zbrali mladinske brigade in jih poslali gradit no-

Navzoče avtorje in zastopnike slovenskega tiska je pozdravil ravnatelj tržaškega sedeža RAI inž. Guido Candussi. Prisotna sta bila tudi podravnatelj sedeža dr. Aldo Giannini in načelnik slovenskega programskega oddelka dr. Boris Sanoic. Vodja dramskih oddaj slovenske radijske postaje Trst A dr. Zorko Harej je podal poročilo o poteku natečaja.

Meseca julija je omenjena radijska postaja povabila slovenske avtorje, ki bivajo v Italiji, da napišejo otroške in mladinske radijske igre. Za dela, ki bi se odlikovala po izvirnosti in umetniški vrednosti, je radijska postaja razpisala deset nagrad po 100.000 lir. Polovica nagrad je bila pridržana avtorjem, rojenim po 1. januarju 1941. Pobudi se je odzvalo 19 avtorjev s 34 deli.

Dr. Harej je poudaril, da so dela v splošnem jezikovno dognana, pogovorno sproščena in stilno enotna. Bralna komisija je pri svojih ocenitvah upoštevala sledeče kriterije: vsebino, ki naj bi bila primerna in zanimiva za otroke in naraščajoče, jezikovno čistost, jedrnatost in jasnost, karakterno doslednost nastopajočih oseb, pogovorno pržnost in primerno uporabo zvočnih efektov.

Na podlagi teh kriterijev je bralna komisija sklenila, da nagradi in odkupi po eno delo naslednjih avtorjev (po abecednem redu): Sara Fornazarič, Miroslav Košuta, Marko Kravos, Lojzka Lombar, Jožko Lukeš, Alenka Rebula, Zora Saksida in Marija Susič.

12 drugih del je radijska postaja odkupila. Za tri dela bralna komisija meni, da se s primernimi popravki lahko vključijo v mladinske dramske oddaje, za nadaljnji dve pa, da bi se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle. Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Po nagradjevanju je radijska ustanova zadržala avtorje in predstavnike tiska na zakuski, ki so se s primerno predelavo mogli vključiti v dramski spored za odrasle.

Rojan

V torek 4. januarja smo pokopali gospo Vido Colja. Umrla je na novoletni dan. Dopolnila je komaj 48 let. Njena nenadna smrt je močno odjeknila v naši župnijski skupnosti. Skoraj vsak dan je prihajala k slovenski maši. Bila je na vsaki naši prireditvi. Z možem in hčerko se je udeleževala vseh naših romanj. Podprla je vsako župnijsko akcijo. Rada je obiskovala in stregla bolnikom. Odlikovala jo je izredna srčna dobrotla. Bila je zelo aktivna članica naše ženske Marijine družbe. Povsod je rada pomagala. Lahko rečemo, da se je vrnila h Gospodu zelo bogata z dobrimi deli. Naj ji dobri Bog vse poplača, kakor zna le On. Možu Mirkotu in hčerki Tatjani izrekamo naše iskreno sožalje! S. Z.

Letošnje knjige Goriške Mohorjeve družbe so bile zelo tople sprejete. Vabimo vse, ki si jih še niso nabavili, da to čimprej store, saj bi bila resnična škoda, če ne bi prišle v vsako slovensko hišo in družino.

Za Marijin dom v ul. Risorta v Trstu: darovi, v novembru in decembru 1971: v spomin na dragega pokojnega brata T. M. 50.000, V. A. 100.000, za prodane čipke 15.000, D. K. 50.000, N. N. 20.000, v spomin na pok. Angela Lorenzutti N. N. 2.000, ista v spomin na pok. dr. Ukmarja 2.000, N. N. 50.000, V. A. 150.000, N. N. 3.000, N. N. 10.000, N. N. 20.000, N. N. 10.000, Ana Božič 5.000, N. N. 50.000, M. N. 5.000, N. N. 100.000, E. S. 50.000, M. S. 10.000, E. Fičur 20.000, družbenica H. 10.000, nabirka v družbi: 195.350, vstopnina od igre in srečolov 90.000, N. N. 400, N. N. 20.000, B. O. 300, O. K. 300, N. N. 10.000, N. N. 5.000 in Rezka Sorli 40.000 lir.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 6. do 15. januarja 1972

Cetrtek: 15.30 Smučarski skoki. 17.45 Veseli tobogan. 18.30 Boj za obstanek - film. 19.00 Studij intervalov. 22.15 Smučarska tekmovalja v Kranjski gori in v Bohinju.

Petek: 13.30 Smučarska tekmovalja. 17.45 Bolniška soba. 18.30 Mlada Evropa. 18.45 Vzgojni problemi. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Jacques Tati: Kratak film. 20.55 Praznik - franc. film. 22.25 Plesni orkester.

Sobota: 16.30 Košarka C. Zvezda: Lokomotiva. 20.35 Diana Ross in The Supremes. 21.25 Oddelek S - film. 22.20 Hokej Jesenice: Olimpija.

Nedelja: 9.40 Stare krčme: Pri Reclju. 11.00 Otroška matineja. 11.50 Mestece Peyton. 18.00 Operacija San Gennaro - it. film.

Letošnja božičnica v goriški stolnici

V nedeljo 2. januarja je goriška stolnica spet doživela vzdušje slovenskega božiča. Moški zbor »Mirko Filej« pod vodstvom Zdravka Klanjščka in mešani zbor »Ljube Eratuž«, ki ga vodi prof. Stanko Jeričič, sta hvaležnemu občinstvu priredila koncert božičnih pesmi.

Moški zbor je zapel šest pesmi, ki so bile podane v tem-le vrstnem redu: O sveta in vesela noč (p. Angelik Hribar), Blažena noč (V. Vodopivec), Blešče se zvezdice nocoj (Ivan Laharnar), Zvonovi so zvone zapeli (Franc Bricej), Nad Betlehem (neznani avtor) in Raduj, človek moj (L. Cvek v Klanjščkov priredbi).

Božično misel naj bi bil povedal nadškof msgr. Cocolin. Pogreb župnika Otona Panzera iz Slovrenca pri Moši, ki je sovpadel z božičnico, pa mu je v zadnjem hipu preprečil nastop v stolnici. Namesto njega je spregovoril msgr. Franc Močnik.

Tudi mešani zbor »Ljube Eratuž« je zapel šest pesmi. Prva je bila Zvonovi zvonijo (F. Kramar), sledile pa so ji V blaženi božični noči (V. Vodopivec), Oj dete je rojeno nam (Breda Šček), dve pesmi organista Štefana Kovača iz Kopra O sveti dan, o dan veseli ter S svetonočnimi željami. Zadnja pesem je bila Počiva Betlehem. Besedilo je napisala Ljubka Šorli, dr. Andrej Bratuž pa jo je uglasbil. Na tem koncertu so to pesem prvič izvajali.

Napovedovalka je bila gđ. Majda Zavadlav. Naj omenimo, da bosta oba zborata koncert prihodnjo nedeljo ob 6. uri zvečer ponovila v koprski stolnici.

Poleg številnega občinstva je bil pri božičnici navzoč tudi stolni župnik msgr. G. Soranzo, ki je s tem hotel dati priznanje slovenskim cerkvenim pevcem ter podčrtati, da je stolnica skupni kraj molitve in pesmi za vernike obeh narodnosti. Kakor vsako leto se je božičnice udeležil tudi msgr. Velci, ki so mu slovenske melodije zelo všeč.

Po končani pobožnosti v cerkvi so se zbrali nastopajoči pevci, organisti z Goriškega in nekateri duhovniki v stolnem župnišču na prigrizek in pomenek. Tudi to srečanje je bilo zelo na mestu in je okrepilo vezi, ki naj družijo pevce, njih dirigente in dušne pastirje pri tako važnem versko-prosvetnem udejstvovanju.

—jk

Trem našim ženam v spomin

V mesecu decembru je smrt iztrgala iz naših vrst tri žene. Prav je, da se jih spomnimo.

Prva, ki nas je zapustila, je bila *Koršič Margarita*. Širši javnosti je bila manj znana, ker je živela tiho in skrito. Bila pa je polna požrtvovalnosti in dobrih del. Izhajala je iz znane Koršičeve družine v Solkanu, kjer se je rodila 25. julija 1879. Studirala je v Gorici in postala otroška vrtnarica. Vendar, ko je fašizem začel premeščati slovensko učiteljstvo v notranjost Italije, se je službi rajši odpovedala in ostala v Gorici. Tu se je preživljala z občasnimi zaposlitvami in s skromno pokojnino. Umr-la je v visoki starosti 92 let.

Na Silvestrovo je zapustila svojo družino *Karmela Godina, por. Bednarik*. Pokojnica je bila žena znanega kulturnega delavca prof. Rada Bednarika. Doma iz Škedenja v Trstu se je tam rodila leta 1903. Postala je uradnica in bila v službi pri Malem listu. Tedaj se je leta 1928 poročila s prof. Bednarikom in prišla v Gorico. Tu jo je Bog obdaril s številno družino, štirimi fanti in tremi dekletimi. Pokojna Karmela je bila veselega in odkritega značaja ter zelo radodarnega srca. Svoji družini je bila v težkih časih dobra in požrtvovalna mati. Zadnja leta je bolehal in na Silvestrovo jo je Bog poklical k sebi. Pogreb je bil iz cerkve sv. Justa na goriško pokopališče.

Istega dne je v starosti 76 let doživela *Fani Brešan*. Doma je bila iz Podgore in je ostala neporočena. Stopila je v vrste Marijine družbe v Gorici in bila zelo goreča Marijina družbenica. Zelo rada je zahajala k Sv. Ivanu. Zato je tudi želela, naj bo njen pogreb v tej cerkvi. V nedeljo 2. januarja je za njeno dušo opravil sv. mašo in pogrebne obrede oskrbnik Sv. Ivana msgr. Močnik. Verniki, ki so napolnili cerkev, so za pokojno Fani ves čas molili in peli. Pokojnica, ki ni imela svoje družine, je postala vseeno ljubeča in skrbna teta družini svoje nečakinje, ki je zapustila troje majhnih otrok svojemu možu, znanemu urarju Šuligoju v Gorici. Tako je izpričala, kako more krščansko de-

kle živeti za druge, tudi če nima lastne družine.

Vsem trem pokojnicam želimo, naj jim Bog obilno poplača, kar so dobrega storile v življenju. Njihovim družinam izrekamo naše sožalje.

Umr-l je župnik v Slovrencu pri Moši

Kako nepredvidena je smrt, priča primer župnika Otona Panzera. Na Silvestrovo je opravil sv. mašo in zahvalno pobožnost med svojimi župljani. Ko se je vrnil iz cerkve, ga je obšla slabost in še isti večer ga je Veliki duhovnik poklical v svoje večno kraljestvo.

Pokojni župnik Panzera je bil doma iz Krmina. Lani v novembru je dopolnil 54 let. Gimnazijo in bogoslovje je dokončal v Gorici. Leta 1942 je prejel mašniško posvečenje ter bil nato kaplan po raznih furlanskih župnijah. Kot župnik je vrsto let vodil veliko župnijo Rudo v Furlaniji. Ker se mu je zdravje poslabšalo, je prišel za premostitev v manjšo župnijo Slovrenca pri Moši. Tukaj ga je zadela nenadna smrt. Pogreb je bil v nedeljo 2. januarja popoldne. Pogrebne obrede je opravil nadškof msgr. Cocolin ob udeležbi velikega števila duhovnih sobratov in vernikov iz Slovrenca, Rude in drugih krajev, kjer je pokojni služboval.

Pokojnemu duhovniku Panzeri Bog daj večni pokoj, naši škofiji pa novih duhovnikov, da bodo zasedli župnije, ki se vedno bolj prazni.

Novi odbor prosvetnega društva »Štandrež«

Na občnem zboru izvoljeni odborniki prosvetnega društva »Štandrež« so se sestali na prvi seji, ki je bila v društvenih prostorih nekaj dni pred zaključkom starega leta. Dnevni red je obsegal izvolitev predsednika, razdelitev delovnih funkcij med odborniki in programske smernice za nadaljnje društveno delovanje.

Na predsedniško mesto je bil z večino glasov potrjen dr. Damjan Paulin. Ostala delovna mesta so si odborniki takole porazdelili: podpredsedstvo Jožef Pavletič, tajniške posle bo opravljala Majda Zavadlav, za pevске zbor in za petje na splošno bo odgovoren Božidar Tabaj, Mučič Jordan bo skrbel za dramska odseka, blagajno bo urejevala Milenka Zavadlav, ki je obenem tudi knjižničarka, gospodar je Lucijan Krpan, referent za družabnost je Viktor Selva, referent za šport Igor Paulin, referenta za stike z javnostjo sta Marko Brajnik in Anastazija Zavadlav. V odboru so še: Dušan Brajnik, Joana Nanut in Bruno Budal.

Nadzorništvo sestavljajo: Marijan Breščak in Emil Cingerli, razzodišče pa Ivo Češčut in Severin Lutman.

Novoizvoljeni odbor si je postavil za cilj uspešno delovanje na vseh področjih kulturno-prosvetnega dela. Posebno pozornost in skrb bo posvetil pevskega zboroma — mešanemu in mladinskemu —, da se bo število pevcev povečalo, tako da bosta pevska zborata zadobila na kvaliteti, saj imata za to vse pogoje. Odbor vabi mlade štandreške in štandrešce, ki imajo posluh in veselje do petja, naj pristopijo, da bo štandreški zbor dostojen zastopnik naše vasi.

Nadalje je bilo govora o dramski skupini, ki pridno vadi in ki se bo v kratkem predstavila z veseligr »Mrtvi ne plačujejo davkov«.

Da bo delo odbora uspešno, je potrebno tesno sodelovanje z vsemi člani in prijatelji društva in pripravljenost drugih štandreških društev za skupno delo.

Ocenjevanje jaslic v Doberdolu

Tudi letos se je lepo število družin prijavilo k natečaju za jaslice. Na vabilo g. župnika sta pregledala jaslice v sedemnajstih družinah učiteljica Majda Zavadlav iz Štandreža in učitelj Ivo Bolčina iz Gorice. Težko je bilo izbrati najboljšo, saj so se vse odlikovale po preprostosti in ljubezni, s katero so bile pripravljene. Iz vseh je dihalo domačnost in vse so nudile pravo božično razpoloženje in bile košček raja, prenesenega v naše vsakdanje življenje. In prav to je odlika jaslic, ki se iz leta v leto obnavljajo v naših družinah. To so jaslice brez kričeve vsebine, tihe in skromne.

Iz poročila pregledovalcev je razvidno, da so prvo nagrado zaslužile jaslice Marije Kristine Gergolet. Drugo mesto si je s svojimi jaslicami prisvojil Marko Jarc, medtem ko so tretje mesto prisodili Emanueli Pieri iz Poljan.

Te jaslice so dobile prvo nagrado ob tekmovanju za najlepše jaslice 1970 v Doberdolu

Štandrež

V zadnjih dnevih leta so nas za zmeraj zapustili kar trije vaščani. Njihovi pogrebi so dali praznikom nekoliko otožen značaj.

V torek pred prazniki smo pokopali še mladega moža *Miroslava Zorja*, ki je imel šele 52 let in zapušča ženo ter dva sinova.

V sredo 22. decembra smo spremili na zadnji poti *Marijo Nanut*. Dočakala je 65 let, a jo je bolezen že več časa tlačila.

Na dan sv. Štefana pa smo se poslovili od *Natalije Cingerli*. Imela je že 87 let, a bila je do zadnjega skrbna in delavna gospodinja. V življenju je morala marsikaj potrpeti in prenesti. Med prvo svetovno vojno je bila z družino v begunstvu v Ljutomeru, med drugo svetovno vojno pa je izgubila moža. Vse je mirno prenesla in iskala pomoči zlasti pri Bogu v domači cerkvi, kamor je vestno zahajala k službi božji. Zelo rada je čitala, posebno še Mohorjeve knjige in Katoliški glas. Kako so jo vaščani spoštovali, je pokazal njen pogreb. Kljub neprimerni jutranji uri se ga je udeležilo veliko vaščanov. Pesmi slovesa sta ji zapela oba vaška zbor.

Vse tri pokojnike naj nebeški Oče sprejme v svoj dom, sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje.

Nova slikanica

Nadškofijski ordinariat v Ljubljani je izdal slikanico »Živel je med nami« in sicer po francoskem izvirniku. Knjiga obsega 14 velikih slik, ki prikazujejo Palestino preteklosti in Jezusovo delovanje. Vsako sliko spremlja zelo dobra pojava. Po vsaki barvni sliki je še list s fotografskimi posnetki, ki utemeljujejo barvne slike. Knjige bodo otroci osnovne in nižje srednje šole zelo veselili.

ZA KMETOVALCE

Vedno več kmetijskih strojev

Urad UMA je nedavno objavil podatke o številu vpisanih kmetijskih strojev po vsej državi. Nas seveda najbolj zanima stanje kmetijskih strojev v tukajšnji deželi in še posebno na tržaškem ozemlju. Leta 1960 je bilo v deželi vpisanih 9.400 in leta 1970 že 33.679 kmetijskih strojev. Med temi je največ traktorjev, ki so v tem času porasli od 6.756 na 22.435.

Motokultivatorji so se predvsem razmnožili na Tržaškem in sicer od 90 pred desetimi leti na 351 v letu 1970. V Trstu je prav tako poraslo število prijavljenih kmetij, ki uporabljajo stroje in ceneno gorivo; v letu 1960 jih je bilo 210, deset let kasneje pa 764. Temu porastu je sledila tudi potrošnja pogonskega goriva in sicer od 613 na sedanjih 1.150 stotov letno. Pri skromni obdelovalni površini in razdrobljenosti zemljišče je število kmetijskih strojev na Tržaškem na zavidljivi višini: 132 traktorjev, 282 motornih kosilnic, 351 motokultivatorjev, 205 motornih okopalnikov, 43 kmetijskih motorjev, 8 drugih strojev in 28 različnih motorjev, kar je skupaj 1.049 strojev.

Na takšno mehanizacijo na Tržaškem je vplivalo več dejstev: pomanjkanje delovne sile je prisililo kmete, da so začeli delati s stroji; dohodki družinskih članov, ki se zaposlujejo v drugih panogah, so olajšali nabavo strojev; kmetje so se omejili na gojitve donosnejših kultur; odločilnega pomena pa so državni prespevki za nakup strojev, ki znašajo do 25 % in v nekaterih primerih celo do 50 % vrednosti.

Inž. Janko Košir

Za odvisne delavce v kmetijstvu

Odvisni delavci v kmetijstvu, ki imajo pravico do družinskih doklad, naj predložijo najkasneje do 15. januarja 1972 vse potrebne dokumente z zadevno prošnjo za doklade 1972.

DAROVI

Za Katoliški glas: N. N. v spomin gđ. Fani Brešan in ge. Karmele Bednarik po 1.500 lir.

Za Zavod sv. Družine: Fani Malfatti 2.000; Marija Brataševac 1.000 lir.

Za Alojzijeve: družina Kogoj 5.000 lir. Namesto cvetja na grob. pok. nečaka podpolkovnika J. Favara darujejo sestre Prinčič-Gorkič po 3.000 lir za Alojzijeve in Zavod sv. Družine.

Maričin Milka iz Gorice je darovala po 2.000 lir za Katoliški dom, Zavod sv. Družine, za Alojzijeve in za misijonarja Ivana Štanta. Obenem je plačala za kakega potrebnega eno naročnino 3.500 lir za Katoliški glas, da bi ga Slovenci bolj z veseljem brali.

Ob četrti obletnici smrti žene Franke Makuc daruje mož po 2.000 lir za Alojzijeve in za Zavod sv. Družine.

Namesto cvetja na grob Karmele Bednarik daruje Kati Kerševan po 5.000 lir za Alojzijeve in Zavod sv. Družine.

Za Marijanišče na Opčinah: v spomin na pok. Jožeta Vidmar 5.000; N. N., Opčine, 5.000; Marija Avber, Samatorca, 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Vremec Leopolda 2.000; sorodniki v spomin pok. Marije Ferluga 1.000; Hollstein-Dolenc Marija ob blagoslovu hiše 1.000; Babič Marija v počastitev spomina msgr. J. Ukmarija 5.000; L. Škerlavaj 1.000; Vremec Leopolda 2.000; Vremec Vetka 5.000; de Gorup 10.000; N. N. 10.000; ob reviji pevskega zborov tri gospe 1.500; Brišek-Breclj Pina 2.000; Merlino Luigi ob blagoslovu hiše 5.000; Gorkič Josip 30.000; Hrovatin Marija 5.000; Dolenc-Grzančič Ivanka 2.000; Levstik-Zerjal Danila 5.000; dr. Turina Vladko 10.000; Furlan-Zolia Marija 3.000; darovanje za božič 81.795; Hollstein-Dolenc Marija 10.000; Dolenc-Zerjal 2.500; Dolenc-Zerjal 3.000; Dolenc-Zerjal 2.500; družina dr. Antonac 5.000; Ulian Pio 5.000; dr. Geyer Mario, dr. Pina, Gianni 10.000; Hollstein-Dolenc Marija 5.000; v cerkvi nabranih 24.005 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice bo v sodelovanju s Slovenskim gledališčem v Trstu uprizorilo Goldonijev komedijo v dveh dejanjih »Primorsko zdravje«. V primorsko narečje jo je preli dr. Mirko Rupel. Komedija bo uprizorjena v sredo 12. januarja ob 20.30 v gledališču »G. Verdis« v Gorici. Prireditelj je za abonente reda A in B na Goriškem.

Pevski koncert v Gorici. V nedeljo 16. januarja bo nastopil ob 16. uri v Katoliškem domu mešani pevski zbor »J. Galus« iz Trsta s samostojnim koncertom.

O »mitih« v svetem pismu bo v petek 7. januarja ob 20. uri predaval v dvorani Marijinega doma v ul. Risorta 3 v Trstu dr. Franc Bergant iz Londona. Predavanju bo sledila razprava.

Slovensko gledališče v Trstu bo v torek 11. januarja ob 15.30 predvajalo v Kulturnem domu pravljico igrano v treh dejanjih »TRNULJICA«.

Sportno združenje »Bor« bo 7., 8. in 9. januarja 1972 priredilo sportno in kulturno prireditelj za najmlajše in sicer »I. Festival Bor Minibaskets«. Te manifestacije se bo udeležilo kar osem košarkarskih ekip, poleg tega pa bodo na sporedu slikarsko tekmovanje ex tempore, fotografska razstava, tekmovanje za najboljšo pismeno nalogo in še druga tekmovanja, ki bodo za tri dni zaposlila učence več tržaških osnovnih šol.

VAZNO ZA NAROCNIKE! Zaradi splošnega dviga stroškov pri tiskanju in izdajanju smo bili primorani povišati naročnino našega lista od 3.000 na 3.500 lir za Italijo in od 4.000 na 4.500 lir za tujostvo. V tujih valutah je naročnina sledeča: 8 USA oz. kanadskih dolarjev, 3 funtsterlinge, 180 avstrijskih šilingov, 7 avstralskih dolarjev, 25 nemških mark, 30 švicarskih frankov, 40 francoskih frankov in 380 belgijskih frankov.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 9. do 15. januarja 1972

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za kitaro. 11.15 T. Seliškar: »Jadra na robu sveta«. Dramatizirana mladinska zgodba. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 Miniturni koncert. 16.30 Sport in glasba. 17.30 H. Lebert: »Glas izpod mosta«. Drama. 18.30 Priključni pevci. 19.00 Motivi s filmskega platna. 19.30 Bednarik: »Pratika«. 20.30 Sedem dni v svetu. 21.00 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.50 Veliki mojstri jazz. 19.10 Avgust Černigoj, umetnik in vzgojitelj. 19.20 Otroci pojó. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Moški zbor »V. Vodnik« iz Doline. 20.35 Puccini: »Sestra Angelika«, opera, ter »Gianni Schicchi« opera.

Torek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.50 Veliki mojstri jazz. 19.10 Avgust Černigoj, umetnik in vzgojitelj. 19.20 Otroci pojó. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Moški zbor »V. Vodnik« iz Doline. 20.35 Puccini: »Sestra Angelika«, opera, ter »Gianni Schicchi« opera.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole (ponovitev). 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Raimondo Spiazzi: Kristusov nauk v sodobnem svetu. 19.45 Pesmi in plesi iz Provanse. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Po društvi in krožkih: »Kulturni krožek Devin-Stivan«. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 F. Catalano: Zgodovina ital. političnih strank. 19.30 Pisani balončki, rad. tednik za najmlajše. 20.35 G. Arpino: »Očetova modrost«. Eno-dejanka. 21.15 Večerni sestanek. 21.45 Skladbe davnih dob: »Carmina burana«.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole (ponovitev). 18.50 Sodobni slov. skladatelji. 19.10 Slovenski narečni dokumenti (14) »Dve pismi Marije Isabelle Marenzi iz leta 1686«. 19.40 Vokalni oktet »Planika« iz Gorice. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Foklorni plesi.

Sobota: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 A. Kuhelj: Svet leta 2000. 15.55 Avtoradio. 16.10 Glasbeno popoldne. 16.50 Jazovski koncert. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Družinski obzorik. 19.40 »Slovenski madrigalisti«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 F. Jeza: »Peter je izginil«. Kriminalka.

Slov. oddaje na vatikanskem radiu so na sporedu vsak dan ob 19. na kratkih valovih 48.47, 41.38 in 31.10 ter na srednjem valu 196.2 m oziroma na frekvencah 6.190, 7.250, 9.645 in 1.529 kHz.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali ob smrti drage

Karmele Godina por. Bednarik

se žaljujoči mož, sinovi, hčere, sestre pokojnice in ostali sorodniki najtopleje zahvaljujejo.

Gorica, 4. januarja 1972

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo